

177 15 36/8

MR dd 12/14 - V - 52 17

Foto Btz: 54644^m.

DWS/NE

's-Gravenhage, 11 Mei 1952.

No. GS 46977-3393a

GEHEIM

TER BEHANDELING IN DE MINISTERRAAD

Ik moge U verzoeken hiernevens de volgende documenten te willen aantreffen betrekking hebbende op de Europese Defensie Gemeenschap, welke documenten op Vrijdag 9 Mei l.l. door de onderhandelingsdelegaties te Parijs zijn gearafeerd:

- A. Projet de Traité
- B. Protocole militaire
- C. Accord Spécial
- D. diverse documenten, te weten:
 1. Points réservés à la Conférence des Ministres.
 2. Projet de Protocole relatif aux relations entre la Communauté Européenne de Défense et l'organisation du traité de l'Atlantique Nord.
 3. Projet de protocole relatif au Grand Duché du Luxembourg.
 4. Convention relative au régime commercial et fiscal de la Communauté.
 5. Projet de Protocole de signature. (uniformisering diensttijd)
 6. Projet de Protocole de signature. (internationale conventies oorlogsrecht)
 7. Projet de Traité entre le Royaume Uni et les Etats membres de la Communauté Européenne de Défense.
 8. Projet de protocole additionnel au Traité instituant la Communauté Européenne de Défense et relatif aux engagements d'assistance des états membres de la Communauté envers les Etats parties au Traité de l'Atlantique Nord.
 9. Projet de protocole additionnel au Traité de l'Atlantique Nord et relatif aux engagements d'assistance des Parties au Traité de l'Atlantique Nord envers les Etats membres de la Communauté Européenne de Défense.
 10. Protocole Financier.

Tevens gelieve U hierbij nog aan te treffen het eindrapport van de Nederlandse Delegatie alsmede een Nota aan de Ministerraad over de onderwerpen, welke gereserveerd zijn voor de Ministersconferentie (zie hierboven sub D 1).

Ik zoude U erkentelijk zijn de hierboven bedoelde stukken te willen plaatsen op de agenda van de Ministerraad van Woensdag 14 Mei a.s.

Spoedshalve heb ik afschrift dezes met bijlagen rechtstreeks aan onze Ambtgenoten doen toekomen.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

Rissus

Den Here Minister President.

Antwoord by 7715-26/18

GEHEIM

B

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

No. 46976-3392 GS
Foto Btz: 54644°.

's-Gravenhage, 11 Mei 1952

NOTA AAN DE MINISTERRAAD OVER DE ONDERWERPEN,
WELKE GERESERVEERD ZIJN VOOR DE MINISTERSCONFERENTIE.

Bij de behandeling van deze onderwerpen is dezelfde volgorde in acht genomen als die van het document bedoeld onder D 1 van de aanbiedingsbrief.

I

V E R D R A G

A. GERESERVEERDE ARTIKELEN

1. Duits voorstel inzake artikel 9 alinea 2 van het Verdrag.

Door de Duitse delegatie is reeds geruime tijd geleden op de Parijse conferentie voorgesteld aan artikel 9 van het Verdrag een bepaling toe te voegen luidende:

"Les Etats membres s'engagent:

- à n'autoriser aucun Etat non-membre de la Communauté à prendre des mesures sur son territoire national pour enrôler leurs ressortissants.
 - à ne pas envisager de prendre eux-mêmes de telles mesures sur le territoire national d'autres Etats membres.
- L'enrôlement ainsi considéré ne concerne pas l'emploi de personnel civil sous le régime d'un contrat de travail civil."

Het tweede gedeelte van dit voorstel levert geen moeilijkheden op, door geen enkele delegatie is hiertegen bezwaar gemaakt. De Nederlandse bezwaren betreffen het eerste gedeelte van het voorstel (verplichting om geen werving door derde staten op het eigen grondgebied toe te staan) en zijn van principiële aard. Dezerzijds is naar voren gebracht dat, gezien de verplichting tot bijstand aan derde staten welke uit het Noord-Atlantisch Verdrag - en tot op zekere hoogte uit het handvest van de Verenigde Naties - voortvloeien, het onder omstandigheden gewenst kan zijn dat aan een derde staat toestemming wordt gegeven om strijdkrachten te werven in één van de aan de EDG deelnemende landen. Daarbij is erop gewezen, dat de indruk vermeden moet worden als zou de EDG een exclusief karakter dragen in die zin, dat op enig punt de mogelijkheid van versterking van de bestaande organisaties met name de NATO zou worden afgesneden. Praktisch is het niet waarschijnlijk dat deze bepaling moeilijkheden zou opleveren, aangezien bijstand aan derde mogendheden veeleer in de vorm/ter beschikkingstelling van troepen zal plaats vinden. Voor de enige thans praktisch bestaande toepassing, te weten de werving door de bezettende mogendheden van arbeidscompagnieën in Duitsland is reeds in overleg tussen de bezettende mogendheden en Duitsland een oplossing gevonden.

- Conclusie: -

Conclusie: Gezien de geringe praktische betekenis van dit punt ware, indien alle andere delegaties op invoeging van het Duitse voorstel grote prijs blijken te stellen, door Nederland hierop toe te geven.

2. Stemmenweging in Raad van Ministers (artikelen 42 en 42 bis).

Zoals bekend is op de laatste Ministersconferentie inzake het Europese leger een systeem van stemmenweging in de Raad van Ministers ontworpen dat door de experts is uitgewerkt in een tekst (artn. 42 en 42 bis), welke in het ontwerp-verdrag is opgenomen. Sindsdien is door de Duitse Delegatie de wens uitgesproken, dat de zgn. "frais de stationnement" bij de stemmenweging als Duitse bijdrage aan de EDG zullen worden medegeteld. Dit betekent financieel ongeveer een verdubbeling van de Duitse bijdrage voor zover betreft de berekening van de stemmenweging. De Franse delegatie heeft zich in principe met het Duitse voorstel accoord verklaard, zij het ook onder voorwaarde dat een regeling zou worden getroffen ingevolge welke het gewicht van de Duitse en dat van de Franse stem in de Raad van Ministers in ieder geval gelijk zullen zijn. De andere delegaties hebben hun standpunt gereserveerd. Inmiddels is ondershands van de Duitse delegatie vernomen dat Duitsland bereid is het meetellen van de "frais de stationnement" te beperken tot het tijdvak eindigende op 30 Juni 1953, d.w.z. in feite vermoedelijk ten hoogste zes maanden na de inwerkingtreding van het verdrag.

Conclusie: Het wil voorkomen dat bij een beperking van de meetelling door Duitsland van de "frais de stationnement" voor de stemmenweging tot 30 Juni 1953 door Nederland geen overwegende bezwaren behoevende worden gemaakt.

3. Zetels van de Gemeenschap (artikel 117).

Omtrent de plaatsen, waar de zetels van de organen van de EDG zullen worden gevestigd, zijn tot dusverre alleen inleidende besprekingen gehouden. Daarbij is van Italiaanse zijde met steun van de Belgische vertegenwoordiger aangedrongen op vestiging van de Assemblée in Turijn.

Van Nederlandse zijde werd bij die gelegenheid het voorstel gedaan om het Hof in den Haag te doen vestigen.

Voorts is van de Italiaanse Ambassade een memorandum ontvangen, waarin wordt voorgesteld om de Assemblée te Turijn en het Hof in den Haag te vestigen, terwijl het Comité van Ministers en het Commissariaat te Parijs zouden moeten zetelen, teneinde de verbinding met Shape en de organen te vergemakkelijken. De scholen zouden in België en Duitsland kunnen worden geplaatst.

Uiteraard houdt de beslissing, welke omtrent de zetels van de organen der EDG moet worden genomen, verband met de regeling welke voor de zetels van de organen van de K.S. Gemeenschap moet worden getroffen, zomede met de omstandigheid, dat de organen van de Raad van Europa in Straatsburg zijn gevestigd. Gezien de uiteenlopende opvattingen omtrent de wenselijkheid van concentratie of territoriale spreiding van al deze organen en de daarmee verband houdende tegenstrijdige belangen van de betrokken landen, is nog niet te voorzien in welke zin op de a.s.

Ministersconferentie terzake een compromis zou kunnen worden gevonden.

Voor Nederland is hoofdzakelijk van belang dat het Hof van de EDG - tevens Hof voor de Kolen en Staal Gemeenschap - in den Haag wordt gevestigd. Voor wat betreft de zetels van de andere organen, zou van Nederlandse zijde de om praktische en politieke redenen wenselijke vestiging van de zetels van het Comité van Ministers en van het Commissariaat te Parijs kunnen worden bevorderd, zomede de aanwijzing van Straatsburg als zetel van de Assemblée ~~van de Raad van Europa~~. Bovendien schijnt de vestiging van de Assemblées der doelgemeenschappen en van de Raad van Europa op verschillende plaatsen om psychologische redenen niet in het belang van de Raad van Europa, terwijl ook de recente Britse voorstellen in de richting van Straatsburg wijzen.

Conclusie: Door Nederland ware vast te houden aan plaatsing van het Hof in den Haag, Comité van Ministers en Commissariaat in Parijs, terwijl de Assemblée in Straatsburg ware te vestigen.

4. Officiële talen der Gemeenschap (artikel 118).

De Parijse conferentie heeft hierover in het geheel niet gesproken. Wel is het vraagstuk van de in het Europese leger te gebruiken taal ter sprake gekomen en grotendeels opgelost (zie punt II A). Het gaat hier in hoofdzaak dus om de vraag in welke taal met het Commissariaat gecorrespondeerd moet worden, in welke taal eventuele publicaties van het Commissariaat zullen plaats vinden, alsmede welke taal in de vergaderingen van de verschillende instellingen der Gemeenschap zal worden gebruikt. Overeenkomstige problemen hebben zich ten aanzien van de Europese Gemeenschap voor kolen en staal voorgedaan en hebben daar ~~voor~~ tot nog toe evenmin een door alle partijen aanvaarde oplossing gevonden. Ten aanzien van de Kolen en Staal Gemeenschap heeft de Nederlandse delegatie destijds steeds het standpunt ingenomen dat zij zich met het stelsel van één officiële taal en dan wel Frans kon verenigen, doch wanneer voor het stelsel van meerdere officiële talen zou worden gekozen het Nederlands op dezelfde voet als de drie andere talen zou moeten worden behandeld.

Conclusie: Inzake de officiële talen der Europese Defensie Gemeenschap ware door Nederland eenzelfde standpunt in te nemen als in de Kolen en Staal Gemeenschap.

5. Plaatsing van scholen, instellingen en opleidingscentra buiten het door de NATO gegarandeerde gebied (Nederlandse reserve op artikel 119).

Voor een uiteenzetting van dit vraagstuk moge worden verwezen naar de aanbiedingsbrief van de Voorzitter van de Nederlandse Delegatie, behorende bij het eindrapport.

Conclusie: Gesteld zou kunnen worden, dat van het recht van veto, dat door de unanimiteitsregel wordt verkregen, geen gebruik zal worden gemaakt, indien een regeling kan worden getroffen dat er geen Nederlanders behoeven te worden uitgezonden, wanneer tot de oprichting van deze scholen etc. buiten het door de NATO gegarandeerde gebied zou worden besloten. Mocht er aandrang worden

uitgeoefend om uit strategische overwegingen, en ter voorziening in de behoeften die zouden ontstaan bij een nieuwe V.N.-actie zoals in Korea, althans de mogelijkheid te openen dat EDG troepen buiten het NATO gebied kunnen worden gestationneerd, dan ware vast te houden aan het oorspronkelijke Nederlandse voorstel, dat in een dusdanig geval unanimititeit vereist zal zijn, zowel in de Raad van Ministers van de EDG als in de Raad van de NATO, terwijl ook de NATO opperbevelhebber zijn instemming zal behoren te verlenen.

6. Duur van het verdrag (Nederlandse reserve op artikel 127 en artikel 17 alinea 4).

Ook voor de uiteenzetting van dit vraagstuk moge worden verwezen naar de aanbiedingsbrief van de Voorzitter van de Nederlandse Delegatie.

Conclusie: Te streven ware naar een geldigheidsduur van het EDG verdrag voor zolang Engeland zijn garantie blijft verlenen. Mocht op dit punt geen overeenstemming worden bereikt dan ware het Verdrag te tekenen onder voorbehoud, welk voorbehoud zodanig ware te formuleren, dat rekening wordt gehouden met de mogelijkheid dat intussen de EDG is gegroeid tot een federatie of confederatie.

7. Militaire bezoldigingen en pensioenen. (art. 99).

Ten gevolge van gebrek aan overeenstemming op de navolgende twee punten is het artikel, waarin de militaire bezoldigingen en pensioenen zullen worden opgenomen (art. 99 van het Verdrag), tot nog toe open gelaten.

Alle delegaties zijn van mening, dat een uniforme Europese bezoldigingsregeling tot stand moet komen, welke aan de Europese militairen, welke in een zelfde land dienen, ongeacht hun nationaliteit, een zelfde bezoldiging verzekert. De Franse en Belgische delegaties wensen echter, in het geval dat de Franse of Belgische militairen buiten hun eigen land dienst doen en aldaar volgens de Europese bezoldigingsregeling lager zouden worden bezoldigd dan in hun eigen land, niettemin de hogere nationale bezoldiging aan die militairen toe te kennen. De andere delegaties kunnen zich met deze discriminatie ten gunste van de Belgische en Franse militairen en de handhaving van nationale bezoldigingsregelingen indien deze gunstiger zijn dan de Europese, niet verenigen.

De Franse en Belgische delegaties stellen zich op het standpunt, dat in het geval de uniforme Europese bezoldigingsregeling een lagere bezoldiging met zich zou brengen voor de Franse en Belgische bezettings troepen in Duitsland er een onaanvaardbare discriminatie zou bestaan tussen de Britse en Amerikaanse bezettingstroepen enerzijds en de Franse en Belgische anderzijds. Een voorstel voor deze laatste troepen een geleidelijke overgangsregeling te voorzien werd van de hand gewezen met het argument, dat op elk ogenblik een verschil in bezoldigingsniveau kan ontstaan, waarbij de onder nationaal gezag gebleven militairen hoger bezoldigd worden dan de Europese militairen. In een dergelijk geval moeten de Europese militairen ervan verzekerd kunnen zijn, dat zij de hogere nationale bezoldiging zullen genieten.

Het tweede punt van geschil betreft de pensioenen. De Italiaanse en Duitse delegaties wensen het principe, dat door allen wordt aanvaard voor de bezoldigingen ook toe te passen op de pensioenen. Zij wensen derhalve een uniforme pensioenregeling voor de Europese militairen, ongeacht hun nationaliteit. De uitbetaling van de pensioenen zal ten laste moeten komen van de Gemeenschap. De andere delegaties zijn van mening, dat ook voor de Europese militairen de nationale pensioenregelingen moeten worden gehandhaafd. Een compromis schijnt gevonden te kunnen worden in dezen zin, dat het principe in zeer algemene termen in het Verdrag wordt opgenomen doch meteen wordt voorzien, dat zolang de Raad van Ministers geen eenstemmigheid kan bereiken over de voor de Europese militairen te aanvaarden pensioenregeling, de nationale regelingen blijven gehandhaafd.

Het ligt in de bedoeling gedurende de a.s. week te trachten tot een oplossing te komen. Mocht dit onmogelijk blijken dan zal in het Verdrag enkel worden opgenomen een bepaling, inhoudende dat de Raad van Ministers met eenstemmigheid een bezoldigings- en pensioensregeling moet opstellen. Het lijkt onwaarschijnlijk, dat bovenstaande problemen op de agenda voor de vergadering van de Ministers van Buitenlandse Zaken zullen worden opgenomen.

8. Convoceren van Gemeenschappelijke vergaderingen van de Raad van Ministers van de EDG en de NATO Council (artikel 46).

Het systeem van gemeenschappelijke vergaderingen werd te Lissabon vastgesteld en nader uitgewerkt door de Parijse Conferentie. De gemeenschappelijke vergaderingen zullen plaats vinden:

- a) op verzoek van één der beide organen, of
- b) op verzoek van één der partijen bij de NATO of de EDG, doch, in het laatste geval, alleen indien dit land van mening is, dat er een bedreiging bestaat van de territoriale integriteit, politieke onafhankelijkheid of veiligheid van een der deelnemende landen, of van het bestaan of de eenheid van de NATO of de EDG. Door de Franse delegatie is voorgesteld om wanneer zich het geval a) voordoet, de Raad van Ministers van de EDG met unanimiteit te doen beslissen over de wenselijkheid van een verzoek van deze Raad tot bijeenroeping ener gemeenschappelijke vergadering. Hiertegen werd van Duitse zijde verzet aangetekend. Ook de Nederlandse delegatie maakt tegen dit voorstel bezwaar, aangezien dit immers praktisch de instelling van een veto-recht tegen het bijeenroepen van gemeenschappelijke vergaderingen zou betekenen.

Conclusie: Door Nederland ware vast te houden aan de stelling, dat voor het bijeenroepen van een gemeenschappelijke vergadering van beide Councils geen unanimiteit in de Raad van Ministers van de EDG vereist is.

B. TE COMPLETEREN ARTIKEL.

ANNEX II VAN ARTIKEL 106, inzake bewapening.

Met betrekking tot artikel 106, 4a, zij opgemerkt, dat in een afzonderlijke annex zal worden bepaald, welke artikelen in strategisch onveilige gebieden niet mogen worden geproduceerd (annex II). Deze lijst is nog niet definitief vastgesteld, aangezien hierover de besprekingen tussen de Geallieerden en Duitsland voortduren. Inmiddels heeft men zich aan Duitse zijde bereid verklaard om zijn gebied strategisch onveilig te beschouwen, hetgeen door de Bondskanselier aan de Regeringen der deelnemende landen zal worden medegedeeld. Zodra de definitieve lijst bekend is, zal dit punt opnieuw via het Comité d'Armement aan de orde worden gesteld. Het laat zich aanzien, dat dit zal kunnen geschieden, zodra de Ministerconferentie plaatsvindt. De door de Geallieerden met Duitsland overeen te komen formulering van de hierbedoelde annex II is bovendien van belang, aangezien hier een drietal omschrijvingen voorkomen resp. voor atoomwapens, biologische wapens en chemische wapens, die eveneens voorkomt op de lijst van oorlogsmateriaal (§§ 7, 8 en 9) als bedoeld in annex I, behorende bij artikel 106, § 2.

C. ARTIKELN DIE BEPAALDE DELEGATIES ZICH VOORBEHOUDEN TER SPRAKE TE BRENGEN

1. Samenstelling der strijdkrachten (artikel 10 alinea 2 Franse Delegatie)

Op dit punt, nl. de bevoegdheid van de deelnemende staten om nationale troepen te onderhouden bestemd voor de vervulling van internationale missies, heeft de Franse delegatie zich voorbehouden om tijdens de Ministersconferentie terug te komen. Volgens ondershands verkregen inlichtingen gaat het hier om het vinden van een scherpere formulering voor deze paragraaf, welke zou uitsluiten dat Duitsland van de daarin vervatte mogelijkheid gebruik zou kunnen maken. De eventueel door de Fransen voor te stellen redactie is nog niet bekend.

Conclusie: Tegenover het Franse streven behoeft Nederland niet afwijzend te staan.

2. Benoeming van officieren (artikel 30, alinea's 1 en 2, Franse delegatie)

De Franse delegatie heeft zich voorbehouden op dit punt nadere voorstellen te doen in de komende Ministersconferentie. De huidige tekst is in overeenstemming met het destijds op de Ministersconferentie te Straatsburg bereikte compromis. Vermoedelijk zullen eventuele nieuwe Franse voorstellen op dit punt verband houden met de opmerkingen en bezwaren die van Franse militaire zijde tegen het huidige systeem naar voren zijn gebracht. Zoals bekend laat het huidige artikel 30 aan de deelnemende landen de keus tussen twee systemen: of wel benoeming door het Commissariaat op voordracht van de nationale autoriteiten of wel benoeming door de nationale autoriteiten op voordracht van het Commissariaat. De laatste mogelijkheid is op verzoek van de Beneluxlanden in het verdrag ingevoegd. De bezwaren van de Franse militairen betreffen het eerste systeem, d.w.z. benoeming door het Commissariaat op voordracht van de nationale autoriteiten.

Hiertegen wordt aangevoerd dat alleen het Commissariaat en de Europese commandanten van de verschillende onderdelen kunnen beoordelen of iemand voor benoeming tot officier dan wel voor promotie in aanmerking komt; dit geldt te meer aangezien artikel 30 de aanwijzing van de militairen voor bepaalde functies geheel aan het Commissariaat overlaat (behoudens hier niet terzake doende uitzonderingen).

Conclusie: Indien op de Ministersconferentie door de Franse delegatie zou worden voorgesteld om de mogelijkheid van keuze tussen twee stelsels te elimineren en uitsluitend het stelsel van benoeming door de nationale autoriteiten op voordracht van het Commissariaat te aanvaarden kan hiermede uit de aard der zaak door Nederland worden ingestemd.

3. Voorstel inzake het aangaan van internationale verplichtingen (artikel 120 Duits voorstel)

Op de Parijse conferentie is door de Duitse delegatie een tweetal voorstellen ingediend verband houdende met bovenvermeld onderwerp. Het eerste voorstel betref de toevoeging aan art. 120

van een paragraaf luidende:

"Ils tiennent le Commissariat et le Conseil informés des projets d'engagement international dans la mesure où ceux-ci intéressent la Communauté. Si un projet d'un tel engagement contient des clauses faisant obstacle à l'application du présent Traité, le Commissariat adresse les recommandations nécessaires à l'Etat intéressé, dans un délai de dix jours à partir de la réception de la communication qui lui est faite; il peut dans tout autre cas émettre des avis."

Het tweede Duitse voorstel was aanvankelijk geformuleerd als een toevoeging aan artikel 121 van het verdrag en hield in dat de deelnemende staten zich verplichten om zich niet te beroepen op artikel 106 van het handvest van de Verenigde Naties voor wat betreft hun onderlinge relaties. Artikel 106 van het handvest bepaalt bij wege van "transitional security arrangement" dat de partijen bij de vier mogendheden declaratie van Moskou d.d. 13 October 1943 en Frankrijk in overeenstemming met art. 5 van genoemde declaratie onderling overleg zullen plegen "with a view to such joint action on behalf of the Organisation as may be necessary for the purpose of maintaining international peace and security."

Tegen het eerste Duitse voorstel is onder meer van Nederlandse zijde ernstig bezwaar gemaakt aangezien dit zou neerkomen op een preventieve controle van het Commissariaat op de buitenlandse politiek der deelnemende landen. Het tweede Duitse voorstel is zonder meer door Frankrijk afgewezen en vond evenmin steun bij enige andere delegaties.

Conclusie: De indruk bestaat dat de Duitse delegatie ter Ministersconferentie met een nieuwe tekst zal komen, welke de ideeën van beide Duitse voorstellen combineert. De voorzitter van de Duitse delegatie heeft ter Parijse conferentie zich min of meer van deze Duitse voorstellen gedistancieerd; in zoverre zou men mogen verwachten dat geen overmatige druk van Duitse zijde zal worden uitgeoefend.

Het wil voorkomen, dat men van Nederlandse zijde tegen iedere tekst, welke gaat in de richting van het oorspronkelijke Duitse voorstel tot aanvulling van art. 120, bezwaar moet blijven maken. Steeds is door de Nederlandse delegatie ernaar gestreefd de interventies van de Europese Defensie Gemeenschap en haar organen zo beperkt mogelijk te houden en met name deze Gemeenschap niet te doen treden op het terrein van de buitenlandse politiek.

II

PROTOCOLES ANNEXES

A. BEPALINGEN, WELKE GERESERVEERD ZIJN VOOR DE MINISTERS CONFERENTIE

Hulptaal (Militair protocol: Hoofdstuk V, I, alinea 2)

Een ander openstaand punt wordt nog gevormd door de vraag welke taal zal worden bestemd tot z.g. hulptaal van de EDG ten gebruike door de militaire organen.

In het militaire protocol is n.l. een uitvoerige regeling

gegeven voor het taalgebruik bij het geven van orders, instructies en dergelijke. Daarbij wordt van geval tot geval bepaald welke taal als officieel moet worden beschouwd. Men heeft hierbij gezocht naar een systeem dat in de praktijk zo min mogelijk moeilijkheden met zich mede zal brengen.

Bovendien doet zich echter de behoefte gevoelen aan een algemene hulptaal welke zal kunnen worden gebruikt in geval zich moeilijkheden bij het taalgebruik voordoen en die voorts verplicht is voor alle mededelingen, die doorgegeven worden door middel van radio en codes en die voorts zou kunnen worden gebruikt om te worden toegepast in opleidingsscholen. Tot dusverre hebben te Parijs over de aanwijzing van deze hulptaal nog geen uitvoerige beschouwingen plaatsgevonden. Slechts is gebleken dat de Italiaanse delegatie bepaald geproteerd is voor de aanwijzing van het Frans als zodanig.

Conclusie: Van Nederlandse zijde zou getracht kunnen worden het Engels als hulptaal aangenomen te krijgen.

L. 0

HET HANDELSPOLITIEKE EN FISCALE REGIEM VAN DE GEMEENSCHAP.

In beginsel werd door de verschillende delegaties de tekst aanvaard van het handelspolitieke en fiscale regiem van de Gemeenschap, gelijk neergelegd in het betreffende protocol. In dit stuk is uitgegaan van de gedachte, dat in het onderlinge verkeer tussen de deelnemende staten de door de Gemeenschap verworven goederen zijn vrijgesteld van invoerrechten, maar dat zij onderhevig blijven aan de rechten en belastingen, welke in het land van oorsprong worden geheven (indirecte belastingen). Over dit grondbeginsel werd door de financiële deskundigen overeenstemming bereikt, maar zowel aan Franse als aan Italiaanse zijde bleek men, voornamelijk in het Comité d'Armement, van mening te zijn, dat slechts een sluitend systeem zou kunnen worden gevonden, indien ook de indirecte belastingen werden opgeheven. De oorzaak hiervan moet worden gezien in het feit, dat zowel in Frankrijk als in Italië de indirecte belastingen hoog zijn. Indien men uitsluitend de invoerrechten zal opheffen, maar de indirecte belastingen handhaven, zou de concurrentiepositie van landen als Frankrijk en Italië kunnen worden benadeeld. Dientengevolge werden hiertegen uit economische overwegingen geen bezwaren gemaakt. Ofschoon het betrokken document wel is aanvaard, blijft echter de mogelijkheid open, dat dit vraagstuk opnieuw in de Ministerconferentie ter sprake zal worden gebracht.

Duitse bijdrage.

Hoewel dit onderwerp niet op de lijst van het Secretariaat van de Conferentie van de punten, welke in de Ministersconferentie ter sprake komen, is vermeld, zal het niet onbesproken kunnen blijven, omdat hierover nog geen overeenstemming is bereikt.

Zoals bekend heeft het Executive Bureau van de T.C.C. berekend, dat Duitsland in het eerste jaar na de totstandkoming van de contractuele betrekkingen 11,25 mld DM voor defensie-doeleinden beschikbaar zou kunnen stellen ^x). Na aftrek van een bedrag van DM 1 mld. voor de beveiliging van Berlijn, de politie en enkele andere maatregelen, zou DM 10,25 mld overblijven ter betaling van de bijdrage, welke aan de EDG zou moeten worden geleverd, zowel als van de kosten van de geallieerde troepen, die na het totstandkomen van de contractuele betrekkingen in Duitsland gestationneerd zullen blijven.

De pogingen, welke zijn ondernomen om voor de verdeling van dit bedrag een basis te vinden in berekening van de kosten, welke voor beide doeleinden nodig zijn, zijn mislukt.

De berekeningen van de kosten verbonden aan de opbouw van de Duitse strijdkrachten, volgens de voorlopig daarvoor aanvaarde denkbeelden, zijn verricht door een gemengde Commissie te Parijs, waarin vertegenwoordigers van Duitsland, de EDG Conferentie, van Shape en van de Hoge Commissie zitting hadden.

Omtrent de kosten van de stationnering van geallieerde troepen zijn te Bonn besprekingen gevoerd tussen de Hoge Commissie en de Duitse Regering.

De besprekingen te Parijs zijn bemoeilijkt door meningsverschillen omtrent de technische berekeningsmethodes en vooral ook door onzekerheid omtrent de kosten van het zware materieel voor de Duitse strijdkrachten. De Amerikaanse Regering heeft n.l. doen weten, dat in beginsel het zware materieel (met uitzondering van tanks en vliegtuigen) door Duitsland zelf zal moeten worden betaald en zoveel mogelijk ook geproduceerd. De raming van de productiekosten is bij het ontbreken van een Duitse zware wapenindustrie moeilijk, terwijl bovendien meningsverschil bestaat omtrent de vraag of de voor de opbouw van het productieapparaat benodigde investeringen in de particuliere industrie op het defensie budget mogen worden gebracht, zoals van Duitse zijde is bepleit.

Als resultaat van haar werk heeft de Commissie volstaan met op te geven de bedragen, welke als minima en maxima voor de uitvoering van de Duitse herbewapening gedurende het eerste jaar kunnen worden beschouwd. Met inbegrip van de kosten van het zware materieel doch met uitzondering van de voor investering benodigde bedragen, worden de cijfers DM 8,1 mld en DM 13 mld genoemd. Zonder de kosten voor het zware materieel zijn het minimum en het maximum gesteld op DM 4,2 en DM 7,6 mld.

- Het -

x) Als hypothese is aangenomen dat dit jaar aanvangt op 1 Juni 1952 zodat het niet geheel zal samen vallen met het eerste jaar van de EDG.

Het resultaat van de besprekingen te Bonn komt in hoofdzaak er op neer, dat de stationneringskosten, welke waren geraamd op DM 6,9 mld, volgens de Duitse Regering zouden kunnen worden verminderd met DM 2,3 mld. De Hoge Commissie heeft het standpunt ingenomen, dat de van Duitse zijde aangevoerde argumenten van algemene aard niet overtuigend zijn en dat niet is aangegeven op welke wijze de gevraagde bezuinigingen in feite zouden kunnen worden aangebracht.

Zoals de zaken thans staan is het vrijwel zeker, dat de gezamenlijke kosten voor de bijdrage aan de EDG en de stationnering van geallieerde troepen het beschikbare bedrag van DM 10,2 mld zullen overschrijden.

In ieder geval zal, nu op technisch niveau geen overeenstemming is bereikt, het vraagstuk volgens de overeengekomen procedure worden besproken in een bijeenkomst van de Hoge Commissie, Duitsland en vertegenwoordigers van de andere aan de EDG Conferentie deelnemende landen, zomede van Shape. Te verwachten is, dat de oplossing thans zal dienen te worden gezocht in het aanvaarden van een algemeen beginsel voor de verdeling, voornamelijk gebaseerd op waardering van de daarbij betrokken belangen.

Op zichzelf gezien zou het belang van de EDG landen wijzen in de richting van een prioriteit voor de betaling van de bijdrage aan de EDG. Hierdoor zou zoveel mogelijk het risico worden onderhouden, dat de kosten benodigd voor de uitvoering van het voorlopig aanvaarde herbewapeningsprogramma niet uit de Duitse bijdrage kunnen worden gedekt, zodat of dit programma niet kan worden uitgevoerd, of het tekort door de andere EDG landen zou moeten worden gefinancierd.

Hiertegenover staat echter, dat het stopzetten van de betaling van stationneringskosten van de troepen der geallieerde mogendheden de daaraan voor de betrokken landen verbonden bezwaren zou vergroten. In het bijzonder voor Engeland waar de daaruit voortvloeiende deviezen-uitgaven zeer bezwaarlijk zijn. Hoewel niet is te verwachten, dat op korte termijn tot terugtrekking van deze troepen zou worden besloten dient rekening te worden gehouden met de waarschijnlijkheid, dat de kostefactor op den duur toenemende invloed zal uitoefenen op de beslissing omtrent voortzetting van de stationnering. Naarmate de Duitse herbewapening vordert is toch reeds te verwachten, dat bij de betrokken Regeringen zal worden aangedrongen op terugtrekking van de geallieerde troepen onder het motief dat zij niet langer nodig zijn, zodra zij door Duitse troepen kunnen worden vervangen. De aan de stationnering over zee verbonden extra-uitgaven zouden aan dit streven belangrijke steunpunten verlenen. Terugtrekking van de geallieerde troepen, zou ertoe leiden, dat de Duitse herbewapening niet een versterking van de strijdkrachten aan de Oost-grens oplevert, maar alleen voert tot een wijziging in de samenstelling daarvan, welke voorshands niet onbedenklijk voorkomt.

Om politieke en militaire redenen schijnt het behoud van Britse en Amerikaanse troepen in de Covering forces wenselijk.

Indien te voorzien is, dat door toekenning van prioriteit aan de EDG deze ongunstige ontwikkeling zou worden gestimuleerd, dan zou er reden zijn om te overwegen of de daaraan verbonden voordelen hiertegen opwegen.

Vermeld dient voorts te worden, dat van Nederlandse zijde het standpunt is ingenomen, dat de berekeningen van de Duitse financiële capaciteit zowel als de te verwachten uitgave voor de herbewapening en de stationneringskosten dienden te worden uitgevoerd over een periode van meer dan één jaar, teneinde een beter beeld te verkrijgen van de verhouding tussen de inkomsten en uitgaven. Zoals hierboven vermeld is aan dit desideratum niet voldaan, doch er zijn wel aanwijzingen verkregen, dat de verhouding in het tweede jaar niet gunstiger zal zijn, dan in het eerste jaar.

Mede met het oog hierop zal van Nederlandse zijde dienen te worden vastgehouden aan de eis, dat ook in volgende jaren de verdeling van de Duitse bijdrage zal geschieden in overleg tussen de gealliëerde Hoge Commissie en Vertegenwoordigers van Duitsland, alsmede van de andere Statenleden van de EDG, waarbij ook SHAPE zal dienen te worden betrokken. In verband met de daarbij betrokken belangen is het verder gewenst dat dit overleg niet wordt gevoerd door de EDG als zodanig, zoals vooral van Franse zijde wordt bepleit, doch door de vertegenwoordigers van de Staten-leden. Voorts zal het noodzakelijk zijn, dat de bepaling van de draagkracht en in verband daarmee van de militaire bijdrage van Duitsland geschiedt op dezelfde wijze als voor de andere landen in NATO-verband.

Conclusie: In verband met de verschillende aspecten, die deze aangelegenheid vertoont, wil het voorkomen, dat het moeilijk is op dit ogenblik reeds een definitief standpunt te bepalen. Beter schijnt het om daarmee te wachten totdat een beter inzicht is verkregen in de situatie en in het bijzonder meer bekend zal zijn omtrent de zienswijze van de Amerikaanse en Britse Regeringen. Hopelijk zal de hiervoren bedoelde conferentie van Vertegenwoordigers der belanghebbende partijen, dan wel de a.s. Ministersconferentie terzake meer licht verschaffen. Mocht het niet mogelijk blijken vóór de tekening van het Verdrag een oplossing te bereiken, dat zou de tekening kunnen geschieden onder het voorbehoud dat het vraagstuk in ieder geval zal moeten zijn opgelost vóór de ratificatie.